

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
nuorisovaltuusto@pirha.fi
pirha.fi

Lausunto
28.9.2023

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston lausunto hyvinvointialueen mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluiden selvityksestä

Esipuhe

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on kokouksessaan 28.9.2023 käsitellyt palveluiden verkoston toista osaa hyvinvointialueen palveluiden verkostosta eli selvityksiä vammaisten sekä mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluista. Nuorisovaltuusto keskittyy tässä lausunnon osassa jälkimmäisenä mainittuun selvitykseen.

Hyvinvointialueen mielenterveys- ja päihdeasiakkaisen asumispalveluiden selvitys

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on tyytyväinen mielenterveys- ja päihdepalveluasiakkaiden asumispalveluiden kehittämisen selvitykseen ja siinä esitettyihin toimenpidesuunnitelmiin ja pystyy tukemaan näitä. Kuitenkin nuorisovaltuusto haluaa kommentoida selvitystä ja nostaa esiin sen tavoitteiden mukaisia painopisteitä.

Nuorisovaltuusto on erittäin huolissaan asunnottomuuden kasvusta Pirkanmaan alueella, etenkin kun kyseessä on mielenterveys- ja päihdepalveluasiakkaat. Lähtökohtaisesti näiden palveluiden asiakkaat tarvitsevat jonkinlaista hoitoa tai hoivaa. Ilman vakituista tai turvallista asuinpaikkaa hoidon toteuttamisesta tulee hankalaa ja hoidosta itsestään tehotonta. Myöskin hoitoon hakeutumisen kynnys nousee, usein ylitsepääsemättömän korkeaksi. Jos ihminen joutuu joka päivä pohtimaan sitä, missä viettää seuraavan yönä, hänen hyvinvointinsa kärsii. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että asumispalvelut ovat saatavilla heti kun niitä tarvitaan. Nuorisovaltuusto toivoo selvitystä syistä asunnottomuuden kasvun takana.

Pirkanmaalla jokaisella pitää olla oikeus tasavertaiseen, omia tarpeita vastaavaan ja inhimilliseen hoitoon. Halutaan eteenkin nostaa esiin se, että yhdenkään asuinpalveluita käyttävän tarpeet eivät ole samat. Kuten selvityksessä tuodaan hyvin esille, kohde- ja erityisryhmät tulee huomioida palveluita suunniteltaessa. Asumispalveluiden tulee myös edesauttaa asiakkaiden kuntoutusta ja ehkäistä elämäntilanteen jumittumista.

Nuorisovaltuuston mielestä mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumistarpeen vähentämisen tulisi olla yksi tulevaisuuden kärkipisteistä. Selvityksessä ehdotetut toimenpiteet kuten monialaisen yhteistyön kehittäminen sekä kotona-asumista tukevien palveluiden kehittäminen ovat nuorisovaltuuston mielestä hyviä. Kuitenkin halutaan erityisesti painottaa ennaltaehkäisevien ja matalan kynnyksen palveluiden tärkeyttä. Kun apua on saatavilla helposti, ihmiset myös hakevat sitä hyvissä ajoin. Näin pystytään välttämään intensiivisten hoitokeinojen ja palveluiden käytöltä, joka rasittaisi olemassa olevaa palvelurakennetta entistä enemmän. Se on myös asiakkaan kannalta parempi vaihtoehto.

Kun palvelutarve kasvaa ja kasvaa, on hyvinvointialueen löydettävä uusia tapoja keventää olemassa olevaa ja tulevaisuuden palvelurakennetta. Nuorisovaltuusto painottaa tässä käytettävien järjestelmien yhtenäistämistä sekä mahdollisten digiratkaisujen käyttöönottoa. Esimerkiksi palveluohjauksessa voitaisiin hyödyntää digitaalisia palveluita. Selvityksessä ehdotetaan myös siirtymistä kevyempiin asumismuotoihin. Nuorisovaltuusto pystyy tätäkin tukemaan, mutta myös huomauttaa, että esimerkiksi usean ihmisen asuntolat eivät välttämättä sovi kaikille. Yksilön tarpeita ja valinnanvapautta tulee kunnioittaa.

Yhteenveto

Nuorisovaltuuston mielestä selvitys oli kattava ja pystyy tukemaan siinä linjattuja toimenpiteitä. Toivomme kuitenkin, että nuorisovaltuuston kommentit otetaan huomioon jatkovalmistelussa, ja että nuorisovaltuustoa kuullaan myös vastaisuudessa näihin asioihin liittyen.

Lausunto on käsitelty ja hyväksytty nuorisovaltuuston kokouksessa 28.9.2023.

Nuorisovaltuuston puolesta,

Eetu Hukkanen

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puheenjohtaja